

Voorstraat en Grote Bredeplaats

definitief ontwerp openbare ruimte
beeldvormende raad 28 januari 2026

marseille buiten
ruimtelijk ontwerp

STUDIO DL
LIGHTING DESIGN

participatie

Tijdslijn gesprekken en participatie Centrum herinrichting

Onderstaand overzicht beschrijft chronologisch de gesprekken, overleggen en participatiebijeenkomsten die hebben plaatsgevonden in het kader van de herinrichting en ontwikkeling van het centrum. De tijdslijn laat zien dat gedurende het gehele proces actief en structureel is ingezet op participatie met ondernemers, bewoners, belangenorganisaties en de gemeenteraad.

Januari 2025 – Startfase en eerste verkenningen

- 15 januari 2025 – Overleggen met ondernemers van de Grote Bredeplaats en de (Kleine) Voorstraat. In deze gesprekken zijn eerste aandachtspunten, zorgen en kansen vanuit de ondernemers besproken.
- 22 januari 2025 – Overleg met Oud Harlingen, gericht op cultuurhistorische waarden, identiteit van het centrum en aandachtspunten vanuit erfgoedperspectief.

Maart 2025 – Verdieping en individuele gesprekken

- 11 maart 2025 – Overleg met Kor Boonstra, waarin specifieke aandachtspunten en ideeën zijn opgehaald ter verdieping van het ontwerpproces.

April 2025 – Verbreding naar sectororganisaties en ondernemers

- 16 april 2025 – Overleg met Aly Meindertsma (Koninklijke Horeca Nederland) over bereikbaarheid, terrassen, logistiek en economische vitaliteit.
- 29 april 2025 – Vervolgoverleg met ondernemers van de (Kleine) Voorstraat, gericht op terugkoppeling en nadere uitwerking van aandachtspunten.
- 30 april 2025 – Vervolgoverleg met ondernemers van de Grote Bredeplaats, waarin voorlopige ontwerpkeuzes zijn besproken.

Mei 2025 – Aandacht voor toegankelijkheid en bewoners

- 6 mei 2025 – Overleggen met Ongehinderd en DIMION, met specifieke focus op toegankelijkheid, inclusiviteit en gebruik door mensen met een beperking.
- 15 mei 2025 – Tweede overleg met Oud Harlingen, waarin is gereflecteerd op de verdere uitwerking van het ontwerp.
- 21 mei 2025 – Overleg met bewoners van de St. Jacobstraat, waarbij leefbaarheid, verkeer en verblijfskwaliteit centraal stonden.

participatie

Juni 2025 – Bestuurlijke betrokkenheid en klankbordgroepen

- 3 juni 2025 – Overleg met Toegankelijk Harlingen, als verdere verdieping op het thema toegankelijkheid.
- 11 juni 2025 – Presentatie van het ontwerp aan de geïnformeerde raadscommissie, inclusief toelichting op het participatieproces en de opgehaalde input.
- 24 juni 2025 – Klankbordgroep met ondernemers van de Grote Bredeplaats, waarin het ontwerp en mogelijke aanpassingen zijn besproken.

Juli 2025 – Brede openbare participatie

- 10 juli 2025 – Grote openbare bijeenkomst in het Entrepotgebouw, toegankelijk voor ondernemers, bewoners en overige belanghebbenden. Tijdens deze bijeenkomst is het ontwerp gepresenteerd en is gelegenheid geboden voor vragen en reacties.

Augustus – september 2025 – Voortzetting participatie

- In deze periode hebben meerdere openbare bijeenkomsten, overleggen en klankbordgroepen plaatsgevonden met ondernemers, bewoners en belangenorganisaties. De focus lag op het ophalen van reacties, het bespreken van varianten en het verder verfijnen van het ontwerp.

Najaar 2025 – Afronding en voorbereiding besluitvorming

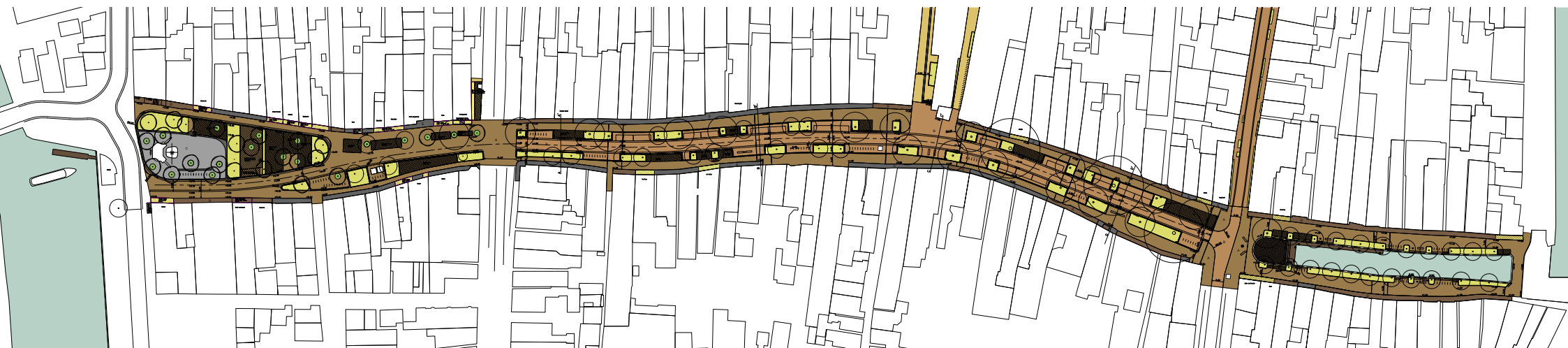
In het najaar zijn aanvullende verdiepende overleggen gevoerd en klankbordgroepen georganiseerd ter afronding van het ontwerp. De opgehaalde input is verwerkt en gewogen en vormt samen met technische en financiële randvoorwaarden de basis voor het voorliggende raadsvoorstel.

Conclusie

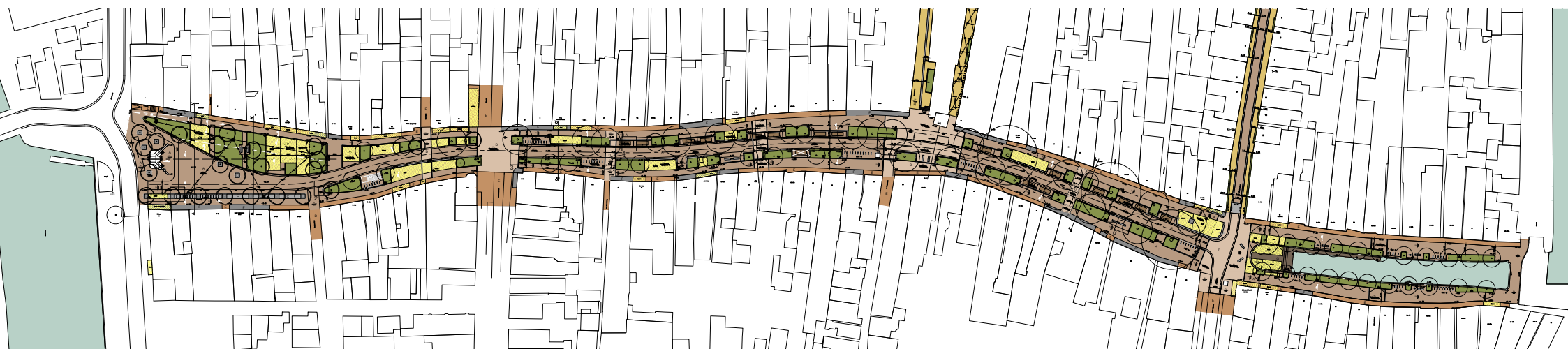
De tijdslijn laat zien dat sprake is geweest van een zorgvuldig en breed opgezet participatieproces, waarin gedurende het gehele traject ruimte is geboden voor inbreng van diverse doelgroepen en belanghebbenden. Deze input heeft aantoonbaar bijgedragen aan de totstandkoming en verdere verfijning van het plan.

plan

wijzigingen VO -> DO

VO, 11 juni 2025

DO, 28 januari 2026

discrepancies mbt vergunde terrasimeters opgelost

het hele ontwerp van de Grote Bredeplaats

ontwerp St Jacobstraat opgenomen

materialisatie

input participatie verwerkt

detailering verder uitgewerkt

plan

verdere acties na 11 juni:

10 juli avond 2a omwonenden

2 sept avond 2b omwonenden

28 okt avond Ondernemerd Harlingen

30 okt klankbordsessie Voorstraat + Grote Bredeplaats

9 dec avond Oud Harlingen

9 dec klankbordsessie Sint Jacobstraat + Grote Bredeplaats

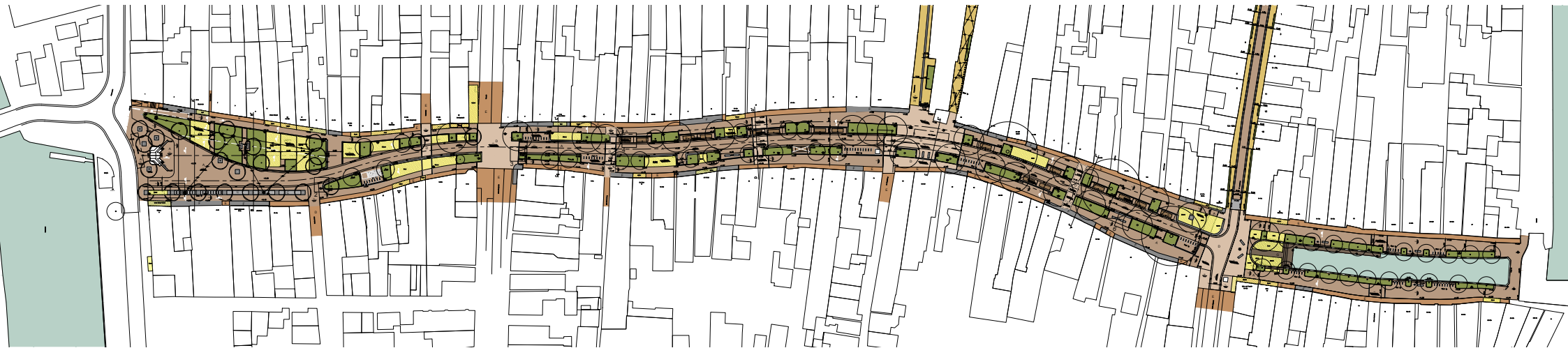
uitwerking natuursteen randen ism Rots Maatwerk

uitwerking verlichtingsplan ism Studio DL

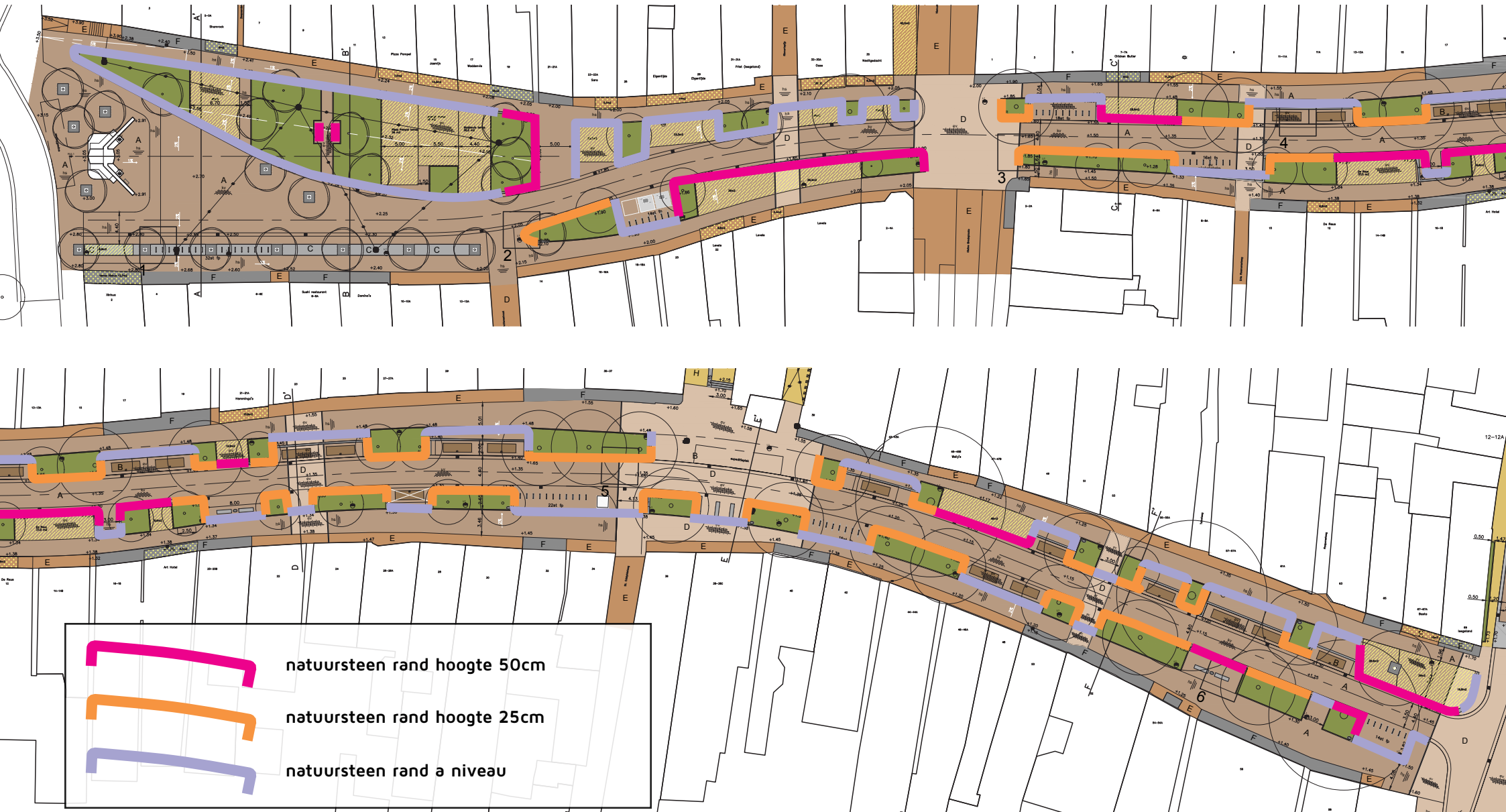
afstemming met evenementenorganisaties

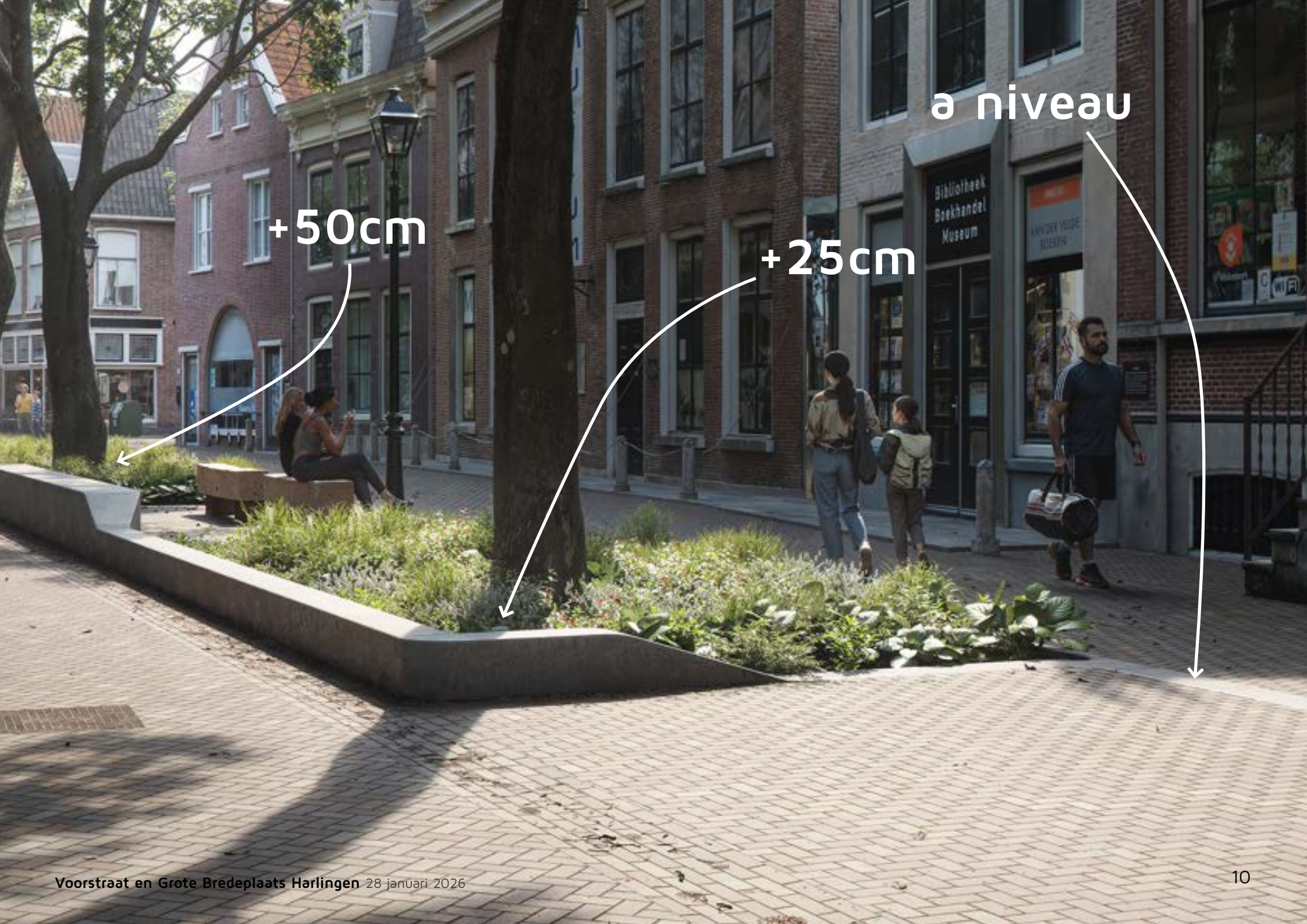
beplantingsplan uitgewerkt

check door nood- en hulpdiensten

principe rand

+50cm

+25cm

a niveau

a niveau

+50cm

toevoegen van kleefkracht in het profiel

+25cm

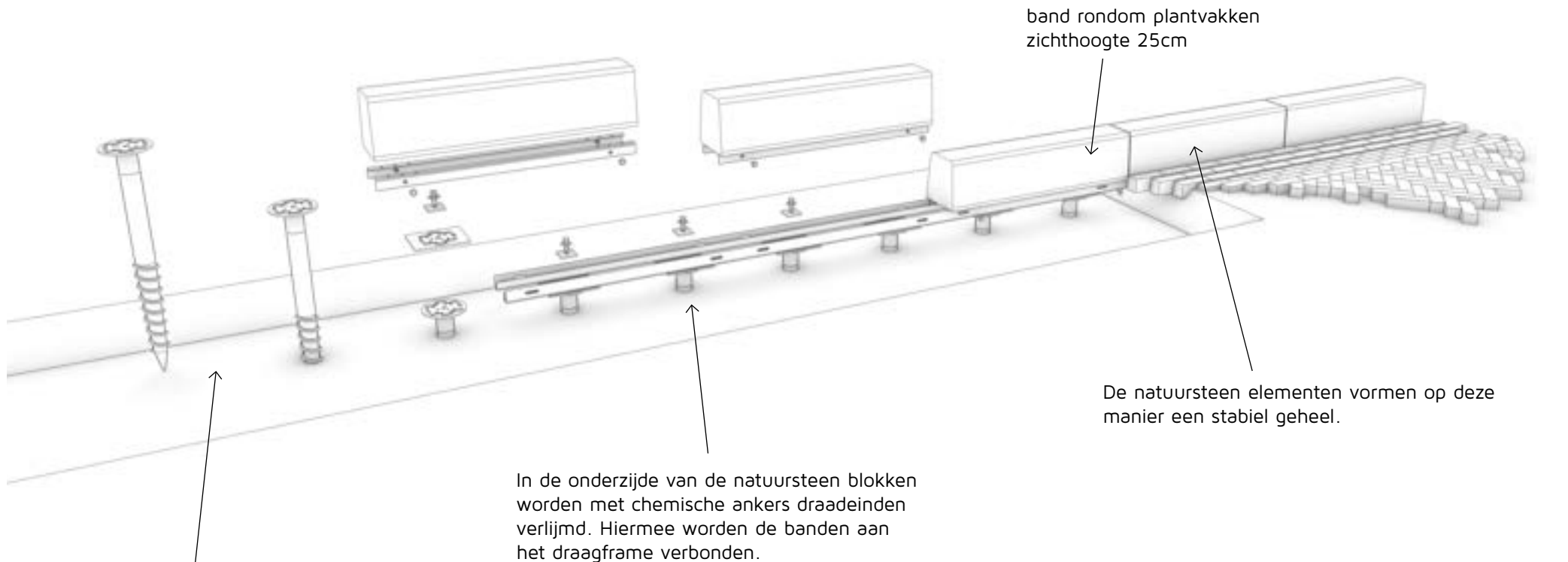

voorkomen van verdere schade aan
het groen door voertuigen

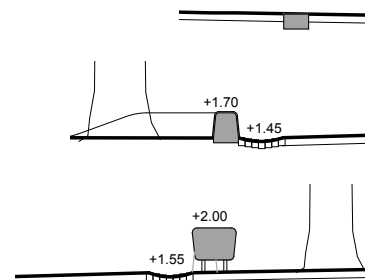

toegankelijk inclusief profiel,
stimuleren van kruisende
bewegingen

detailtering rand

De randen worden in een fundering gesteld. Ter plaatse van bestaande bomen worden in het werk schroefpalen geboord zodat het wortelpakket wordt gespaard. Op de schroefpalen wordt een draagframe gemonteerd.

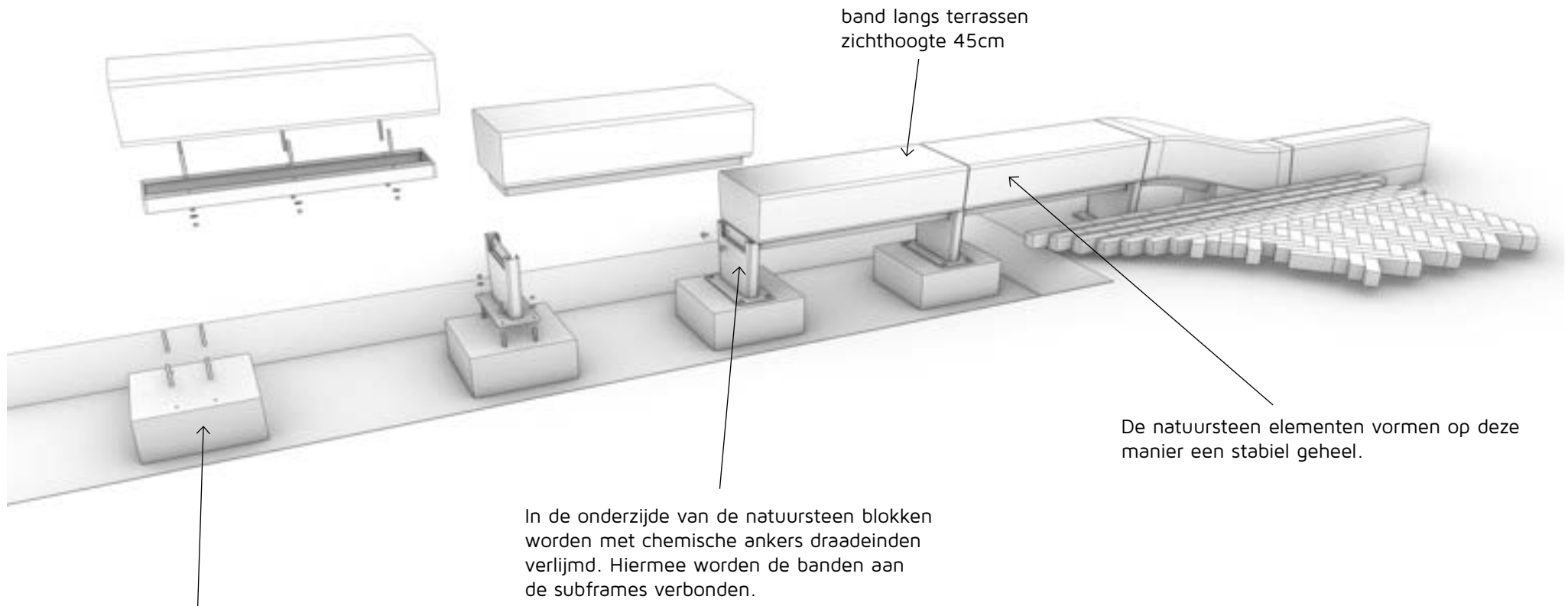
opzet detaillering rand

band a niveau: 25cm breed
graniet, gevlamd

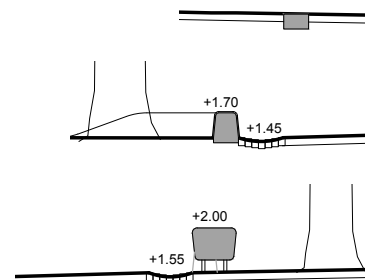
band rondom plantvakken: taps toelopend
zichthoogte 25cm, paalfundering ter plaatse van boomwortels
graniet, gevlamd

band langs terrassen: taps uitlopend, opgetild
zichthoogte 45cm
graniet, gevlamd

detailtering rand

De betonblokken worden in een
puinfundering gesteld. In de blokken
zijn met chemische ankers draadeinden
voorzien. Hierop worden de staanders
gemonteerd.

opzet detaillering rand

band a niveau: 25cm breed
graniet, gevlamd

band rondom plantvakken: taps toelopend
zichthoogte 25cm, paalfundering ter plaatse van boomwortels
graniet, gevlamd

band langs terrassen: taps uitlopend, opgetild
zichthoogte 45cm
graniet, gevlamd

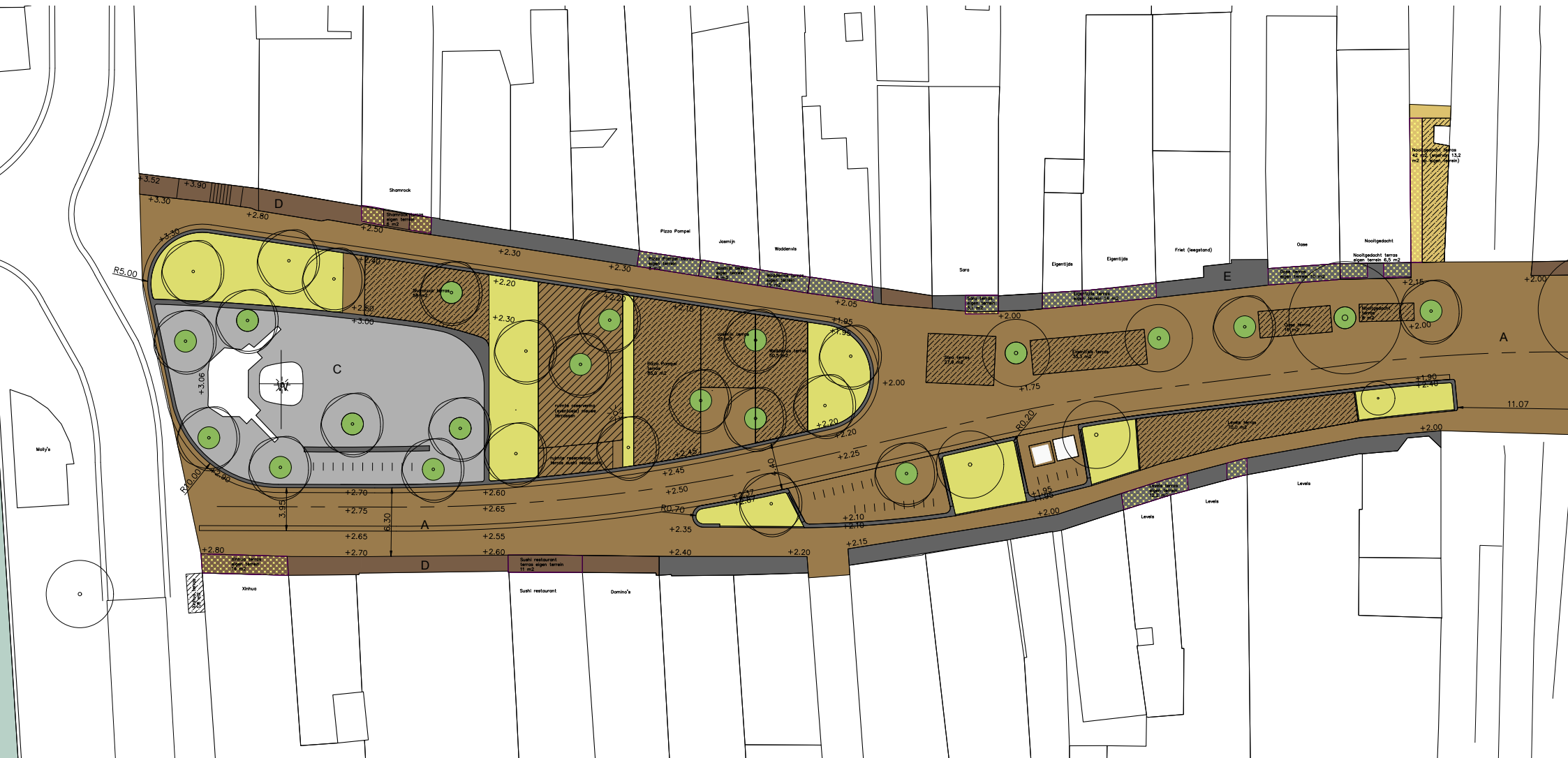
nieuwe situatie voor 13:00 in de maanden juni-september

Grote Bredeplaats

VO 11 juni

Grote Bredeplaats

DO 28 januari

Grote Bredeplaats

bomen

Fraxinus ornus

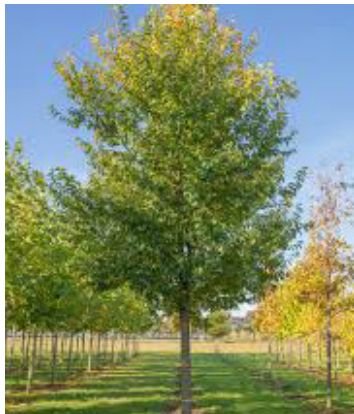
Acer campestre 'Elsrijk'

Alnus glutinosa 'Laciniata'

In de Voorstraat staan iepen en platanen. Een prachtig beeld, goed passend in een straatprofiel. Het beeld is echter ook homogeen. De nieuwe bomen op het plein willen we daarom meer variëteit geven, zodat een jaarrond aantrekkelijk beeld ontstaat. In de boomkeuze is rekening gehouden met het verkeer Havenplein-Zuiderhaven-Prinsenstraat, het expeditieverkeer langs de zuidzijde van het plein en vanzelfsprekend met soorten die bestand zijn tegen het Waddenklimaat.

Grote Bredeplaats

Ulmus 'Rebona' & Ulmus 'New Horizon' Quercus cerris

Acer campestre 'Queen Elizabeth'

Iep en Plataan (bestaand)

Grote Bredeplaats

beplanting

De Grote Bredeplaats zal een aantrekkelijke groene ruimte zijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van bloeiende planten in combinatie met siergrassen. Dit dient een stoere, forse maat te hebben zodat geen tuinkwaliteit ontstaat maar een stevige havenkwaliteit. Het hoogste groen is ongeveer een meter hoog en biedt een beschut gevoel aan bezoekers. Met het groen voegen we vanzelfsprekend ook biodiversiteit toe aan de stad, en een deel van het hemelwater kan in de plantvakken infiltreren. Deze beplanting kan daarnaast allemaal goed gedijen onder de hier aanwezige omstandigheden; een standplaats in de zon of halfschaduw, op droge grond en met lichte tot matige zoute wind.

Grote Bredeplaats

grasachtige structuurplanten

Pennisetum orientale 'Fairy Tails'

Molinia caerulea 'Strahlenquelle'

Grasachtige structuurplanten

- *Pennisetum alopecuroides* 'Fairy Tails': siergras met mooie ranke bloeiwijze, tot 100cm hoog
- *Molinia caerulea* 'Strahlenquelle': siergras met losse structuur en uitstaande bloeiaren en mooie verkleuring in het najaar, tot 100cm hoog

Grote Bredeplaats

bloeiende vaste planten

Vaste planten

- *Erigeron glaucus* 'Sea Breeze': lage vaste plant die buitengewoon lang bloeit met roze bloemen, tot 30cm hoog
- *Salvia verticillata*: vaste plant met blauwe bloemen die in 'kransjes' boven elkaar staan, tot 60cm hoog
- *Achillea millefolium* 'Alabaster': vaste plant met witte bloemen en schermvormige bloeiwijze, tot 80cm hoog
- *Eryngium planum* 'Blauer Zwerg': vaste plant met blauwe kogelvormige bloemetjes, tot 80cm hoog

Erigeron glaucus

Achillea millefolium 'Alabaster'

Salvia verticillata

Eryngium planum 'Blauer Zwerg'

Voorstraat

warenmarkt

sporen uit de geschiedenis

sporen uit de geschiedenis

Voorstraat

beplanting

De Voorstraat heeft ondanks de groene uitstraling boven maaiveld een versteend uiterlijk. Doordat de bestaande boomringen plaats maken voor grotere groenvakken is dit een uitgelezen kans om hier het profiel verder te vergroenen. De beplanting zal een subtiele uitstraling hebben. De beplanting kenmerkt zich door een subtiele bloei en een rijk beeld aan bladvormen- en kleuren. Beide zijden van het profiel hebben te maken met diepe schaduw onder de grote bestaande bomen, droge grond met wortelconcurrentie en lichte tot matige zoute wind. De voorgestelde beplanting kan onder deze omstandigheden goed gedijen en heeft weinig onderhoud nodig. De beplantingsvakken in de Raadhuisteeg bevatten dezelfde soorten.

In het meest oostelijke deel van de Voorstraat, aan de noordzijde van de gracht, is iets minder schaduw aanwezig. Daar worden een combinatie gemaakt tussen soorten uit de rest van de Voorstraat en de Achillea, Pennisetum en Salvia van de Grote Bredeplaats.

Voorstraat

bodembedekkende vaste planten

vaste planten

- *Geranium macrorrhizum* 'Spessart': zeer droogtetolerant, schaduwvast, (half)wintergroen sterk onder bomen, tot 30cm hoog
- *Vinca minor*: wintergroen, zout- en droogtetolerant, tot 15cm hoog
- *Lamium maculatum*: snelle bodembedekker, lichte bloei in de schaduw, tot 60cm hoog
- *Asarum europaeum*: geschikt voor diepe schaduw, langzaam maar duurzaam, wintergroen, tot 10cm hoog
- *Epimedium rubrum*: ideaal onder bomen, bestand tegen droogte, wintergroen, tot 30cm hoog

Geranium macrorrhizum 'Spessart'

Vinca minor

Lamium maculatum

Asarum europaeum

Epimedium rubrum

Voorstraat

grasachtige structuurplanten

Luzula sylvatica

Carex morrowii

Grasachtige structuurplanten

- Luzula sylvatica: uitstekende plant voor zware schaduw, wintergroen, tot 50cm hoog
- Carex morrowii: betrouwbare plant voor schaduw, wintergroen, tot 40cm

Voorstraat

lage heesters

Sarcococca confusa

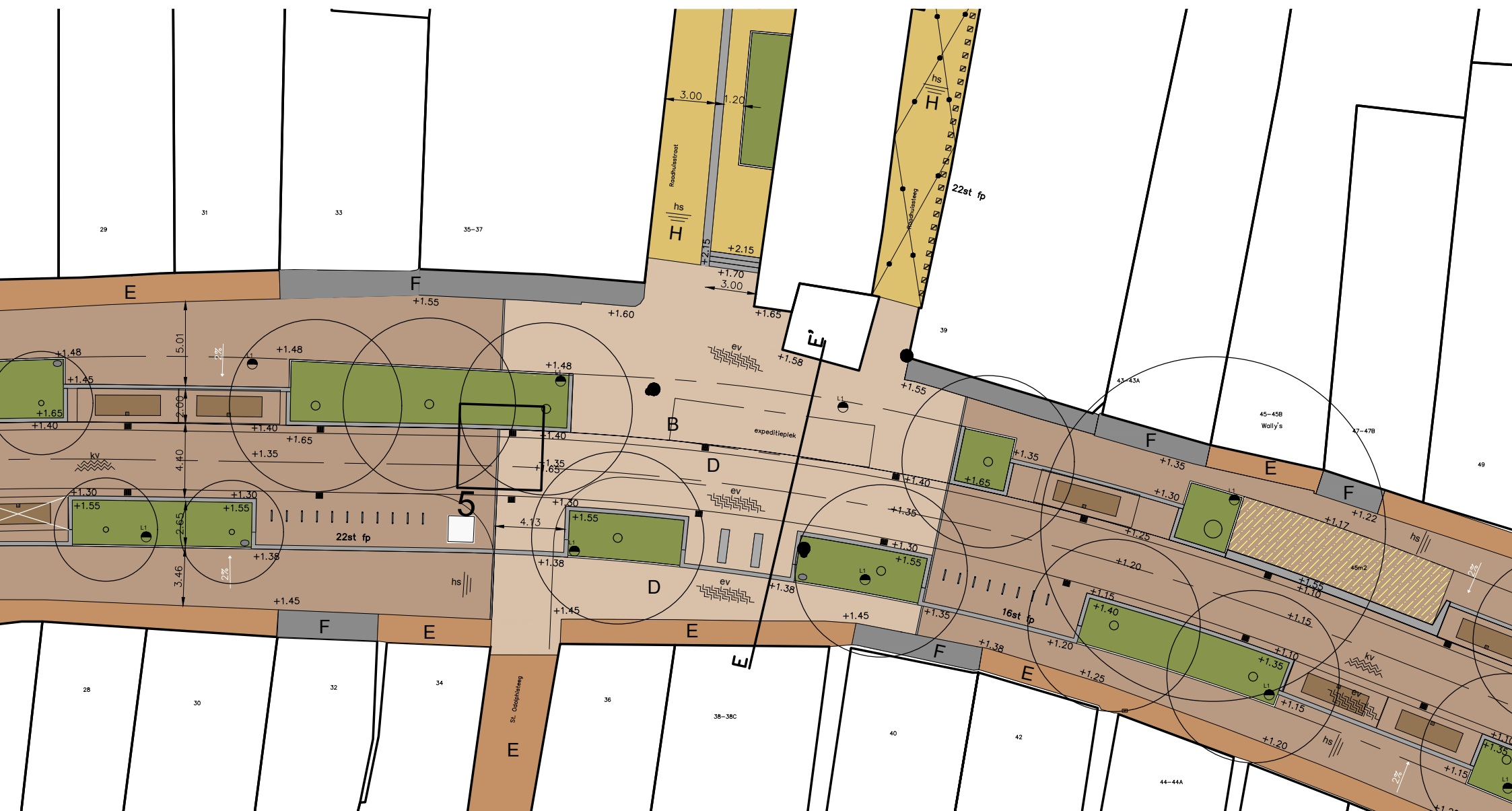

Euonymus fortunei 'Emerald Gaiety'

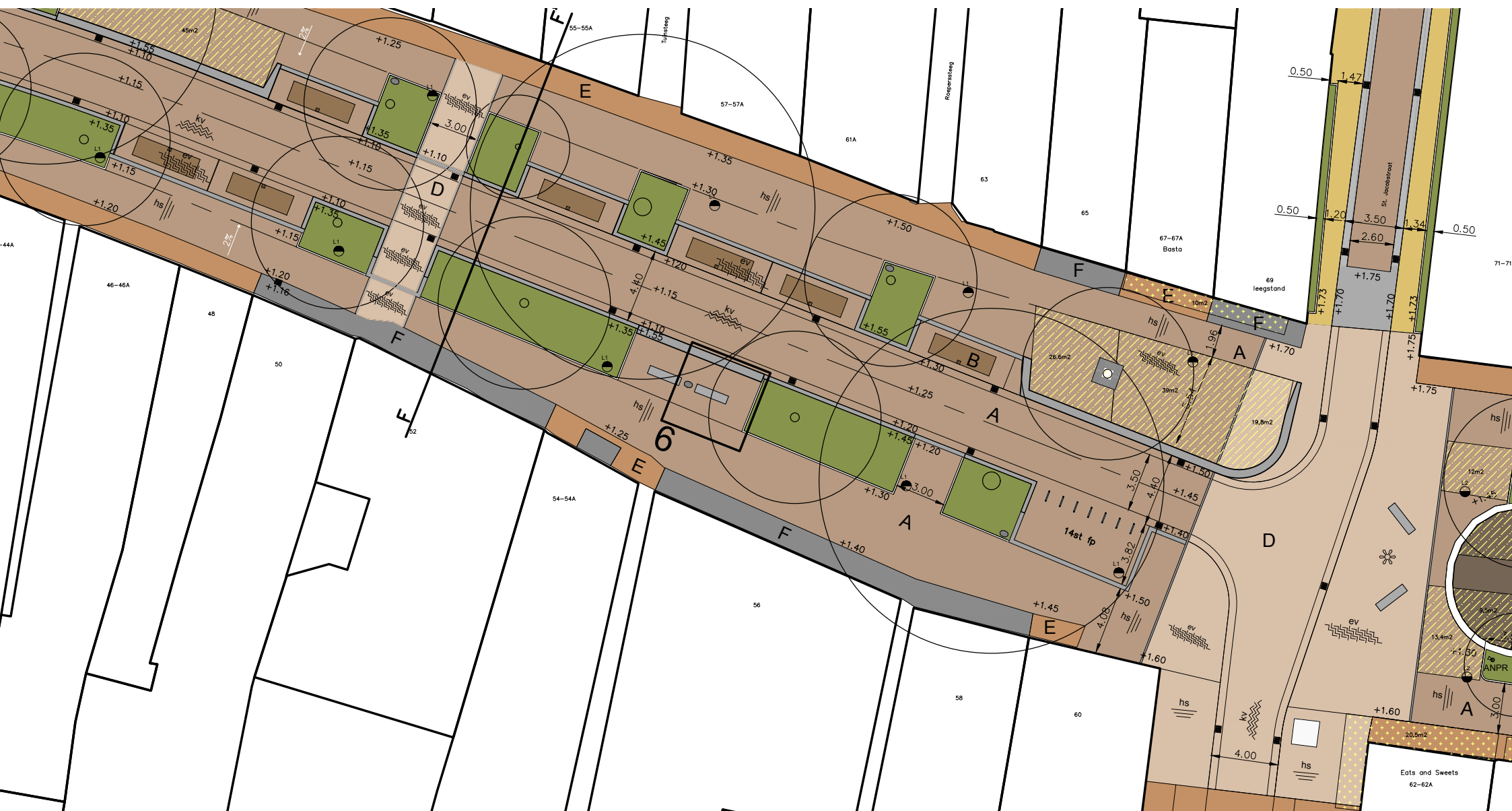
Lage heesters

- *Sarcococca confusa*: diepe schaduw, winterbloei met geur, tot 100cm hoog
- *Euonymus fortunei* 'Emerald Gaiety': schaduw-, wind- en zoutvast, tot 30cm

Voorstraat

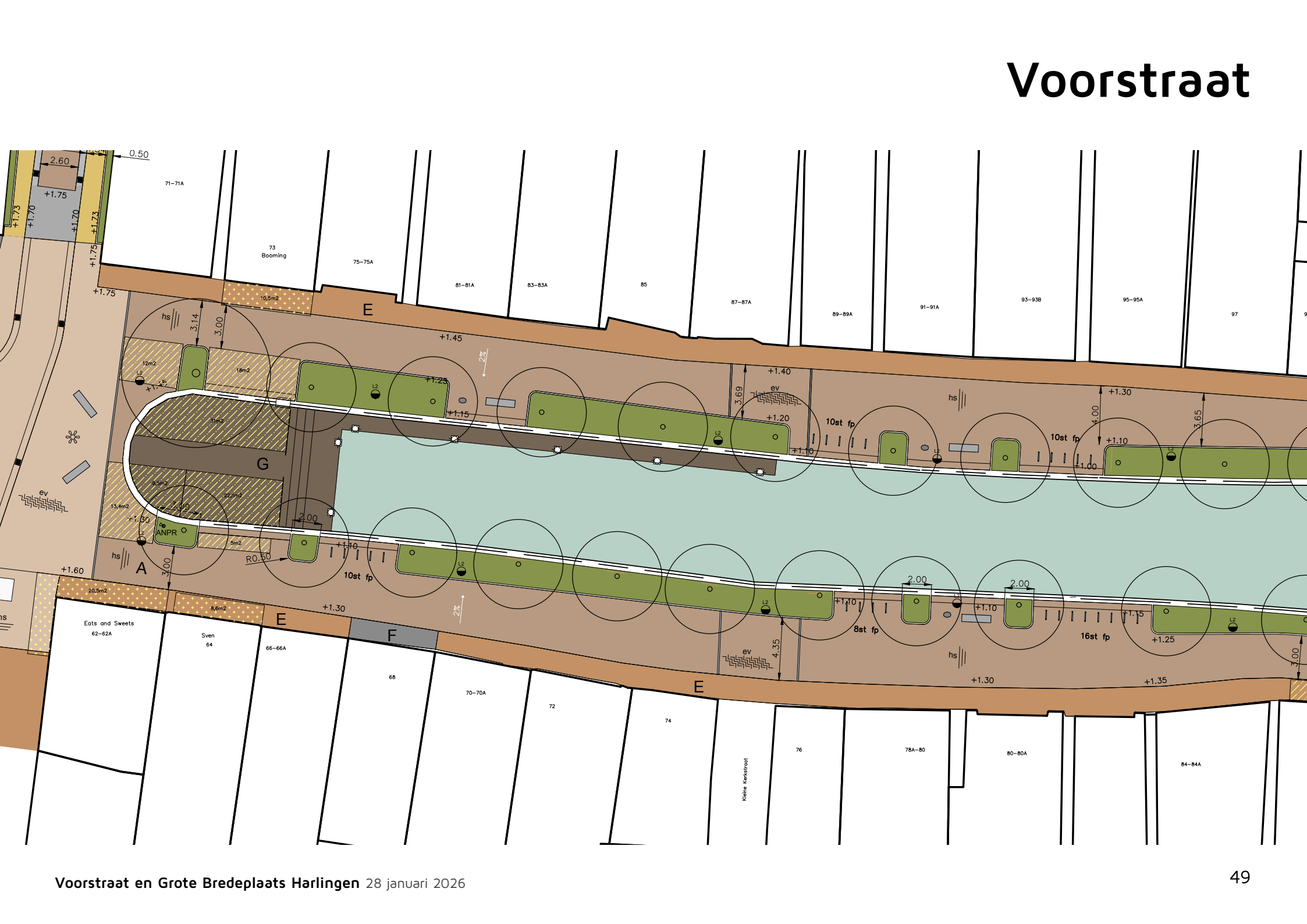

Voorstraat

Voorstraat

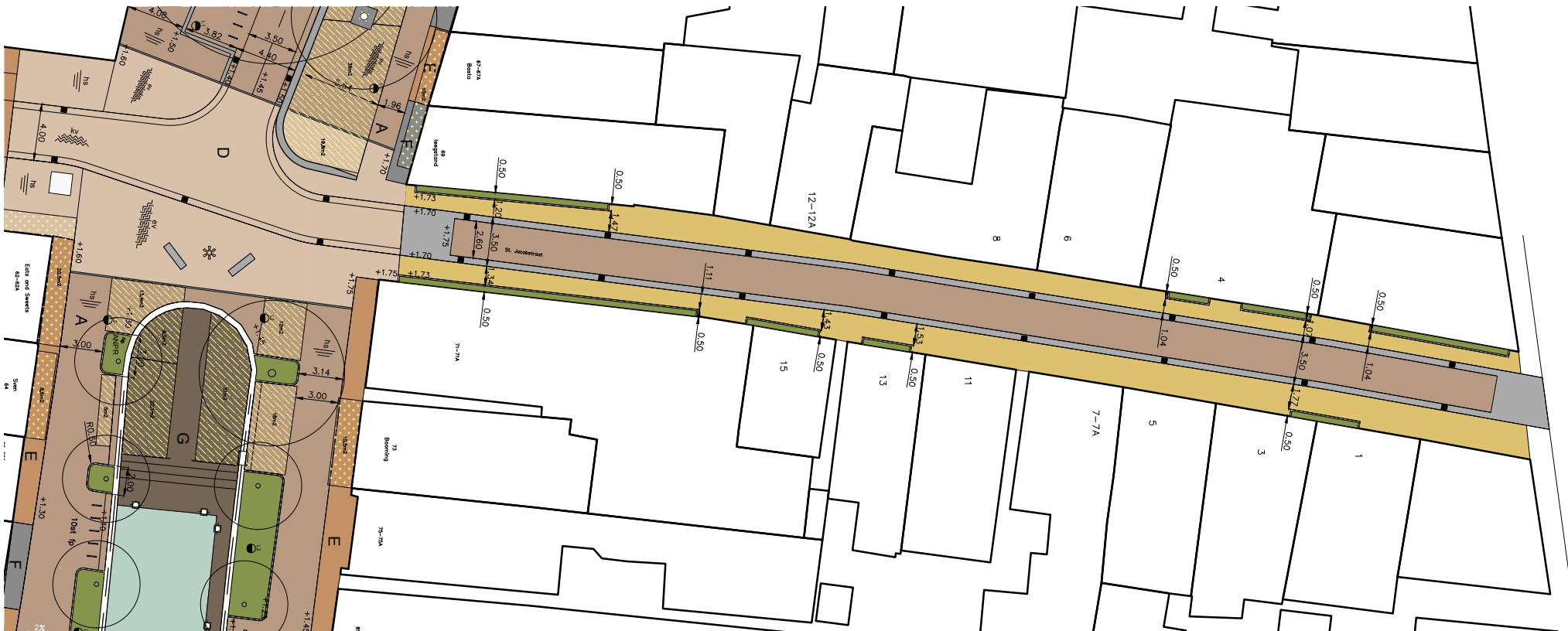
Voorstraat en Grote Bredeplaats Harlingen 28 januari 2026

St Jacobstraat

vraag vanuit bewonersinitiatief:

- is er mogelijkheid voorvergroening van het profiel?
- kan de ingreep bijdragen aan meer verkeersveiligheid?

St Jacobstraat

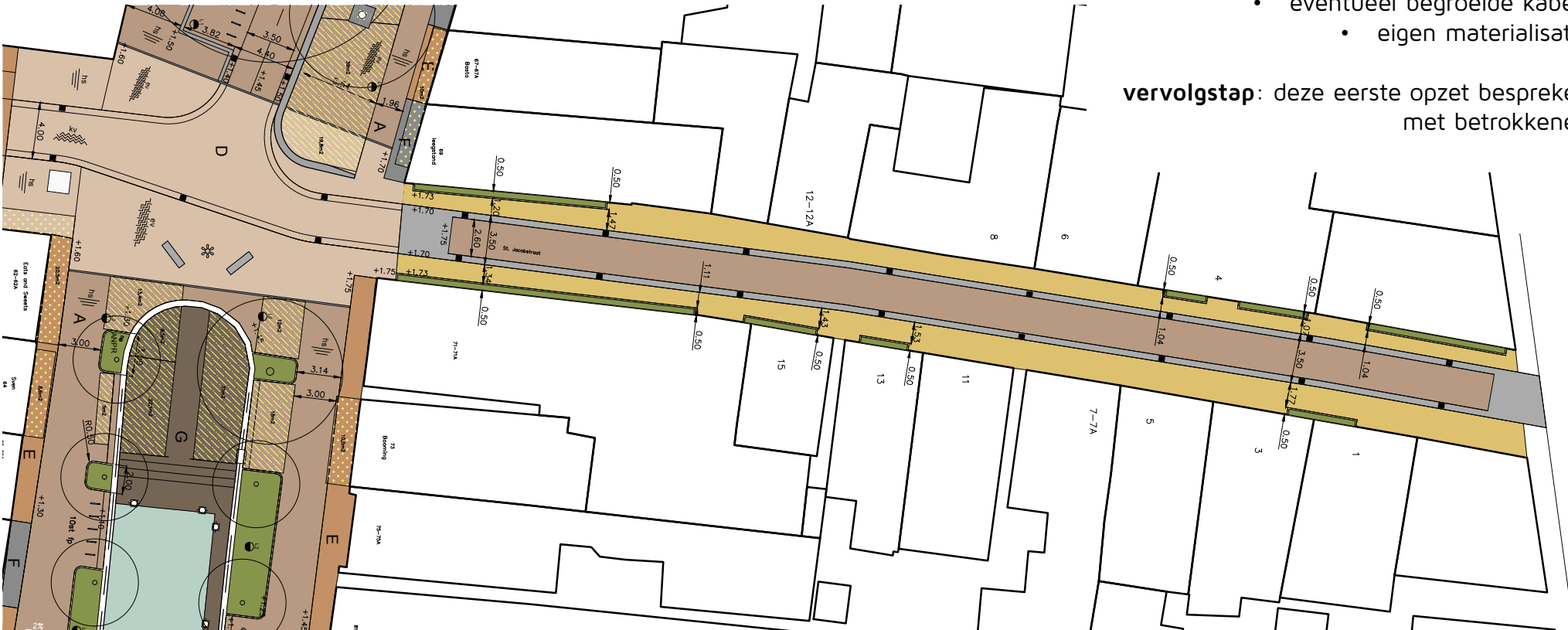
vanuit gemeente meegegeven:

- kabels en leidingen zijn beperkend voor het aanbrengen van groen
- de ruimte is beperkt en moet voldoende blijven voor verkeer en hulpdiensten

ontwerp:

- geveltuinten waar het kan
- eventueel begroeide kabels
 - eigen materialisatie

vervolgstap: deze eerste opzet bespreken met betrokkenen

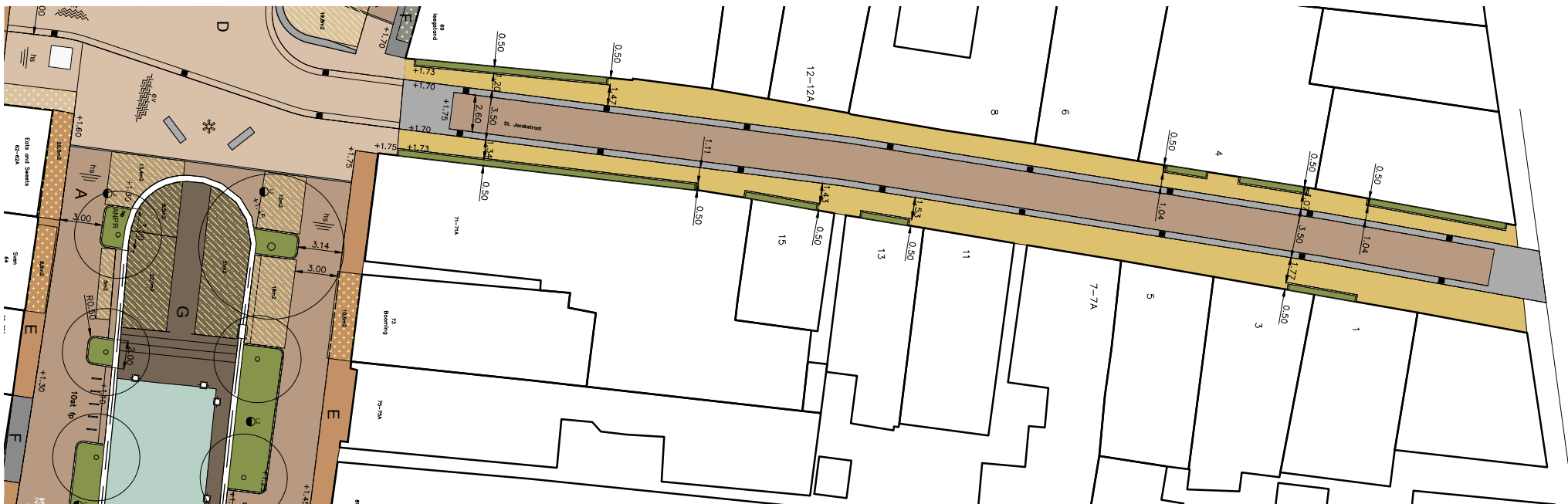

St Jacobstraat

beplanting

In de St Jacobstraat is beperkte ruimte beschikbaar om te vergroenen. Er dient onder andere rekening gehouden te worden met de toegankelijkheid voor nood- en hulpdiensten en met kabels en leidingen. Geveltuintjes met klimplanten behoren eventueel wél tot de mogelijkheden. De klimplanten kunnen met kabels tegen de gevels geleid worden en mogelijk zelfs over de weg. Op deze manier wordt er op maaiveld weinig ruimte gebruikt, maar wordt het profiel toch aantrekkelijk vergroend. Door voor een mix van drie soorten klimplanten en vijf soorten onderbeplanting te kiezen ontstaat een eenduidig en tegelijk gevarieerd beeld.

St Jacobstraat

vakbeplanting

vakbeplanting

- *Salvia nemorosa* 'Mainacht': sterke vaste plant die bloeit van mei tot aug en zon tot halfschaduw verdraagt, tot 60cm hoog
- *Alchemilla mollis*: sterke vaste plant met sierlijk blad en zachtgele bloemen van mei tot juli, verdraagt zon tot schaduw, tot 40cm hoog
- *Aster ageratoides* Castor®: rijkbloeiend van begin augustus tot begin oktober, verdraagt zon tot halfschaduw, tot 50cm hoog
- *Rudbeckia fulgida* 'Little Goldstar': compactere variant van de 'Goldsturm', bloeit van augustus tot oktober en verdraagt zon tot halfschaduw, tot 40cm hoog
- *Carex morrowii* 'Ice Dance': wintergroen siergras met wit randje, bloeit onopvallend van april tot mei, verdraagt zon tot schaduw, tot 40cm hoog

Salvia nemorosa 'Mainacht'

Alchemilla mollis

Aster ageratoides Castor®

Rudbeckia fulgida 'Little Goldstar'

Carex morrowii 'Ice Dance'

St Jacobstraat

klimplanten

klimplanten

- Clematis montana 'Rubens': sterke soort met lichtroze bloemen in maart-april, bladverliezend, verdraagt zon tot halfschaduw, tot 400cm hoog
- Akebia quinata: halfwintergroene klimplant met purperbruine bloemen in april-mei, fraai vijftallig blad, verdraagt zon tot halfschaduw, tot 1000cm hoog
- Wisteria sinensis 'Prolific': sterke groeier die in mei rijk bloeit met lilablauwe bloemen vóórdat het blad verschijnt, verdraagt zon tot halfschaduw, tot 900cm hoog

Clematis montana 'Rubens'

Akebia quinata

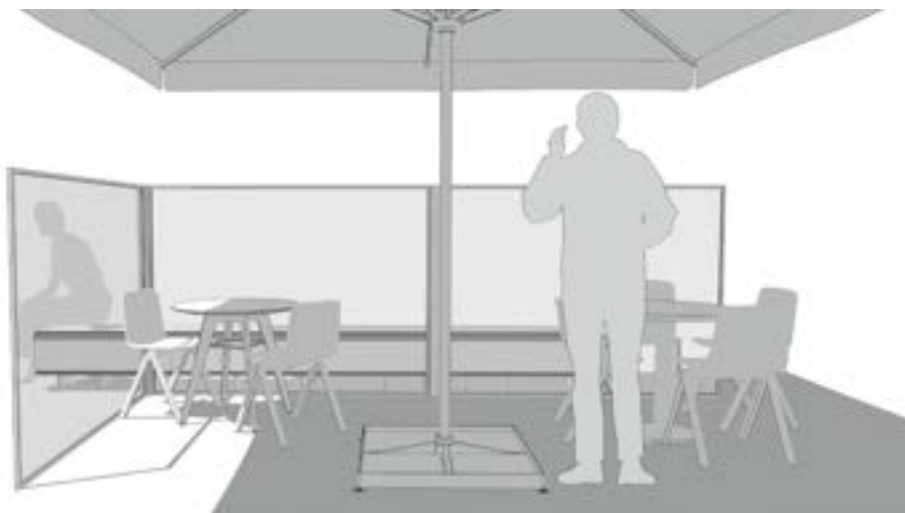

Wisteria sinensis 'Prolific'

terrassen

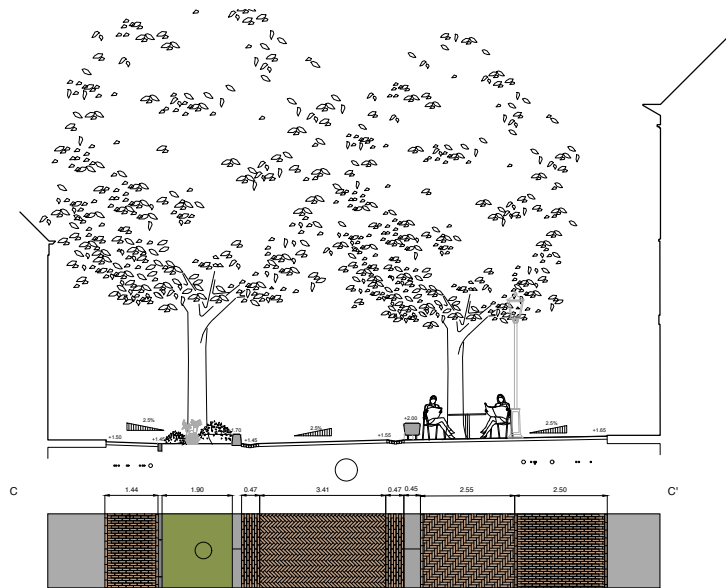
Vanuit sommige ondernemers kwam de vraag om ondanks de uitgangspunten uit de Centrumvisie terrasschermen in de lengte van het profiel te plaatsen. Als de ondernemer dat wil, staan deze naast de natuursteen randen aan de terraszijde.

De gemeente werkt hiernaast in samenwerking met de ondernemers verder aan het terrassenbeleid.

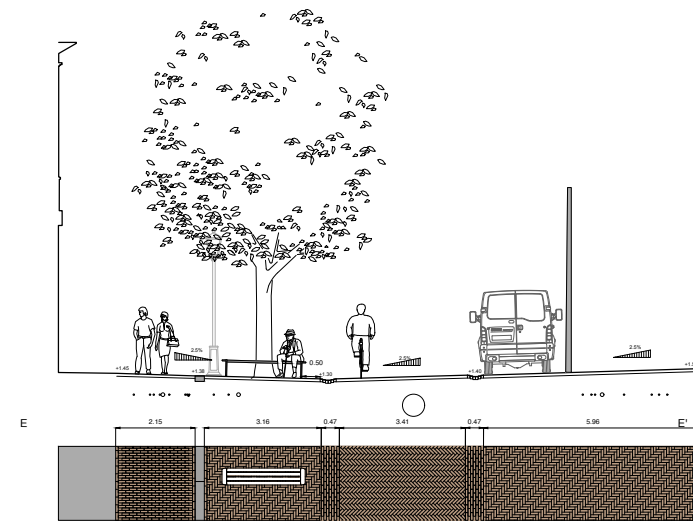

doorsnedes

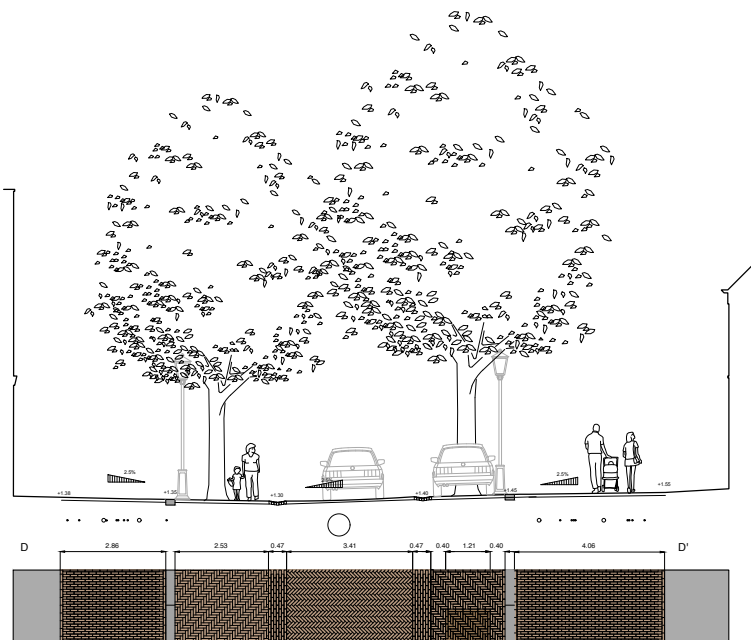
Op een aantal plekken in het profiel is een doorsnede getekend. Hierin is aangegeven hoe het hoogteverloop is, hoe de verharding afwatert en hoe de ruimtelijke indeling is.

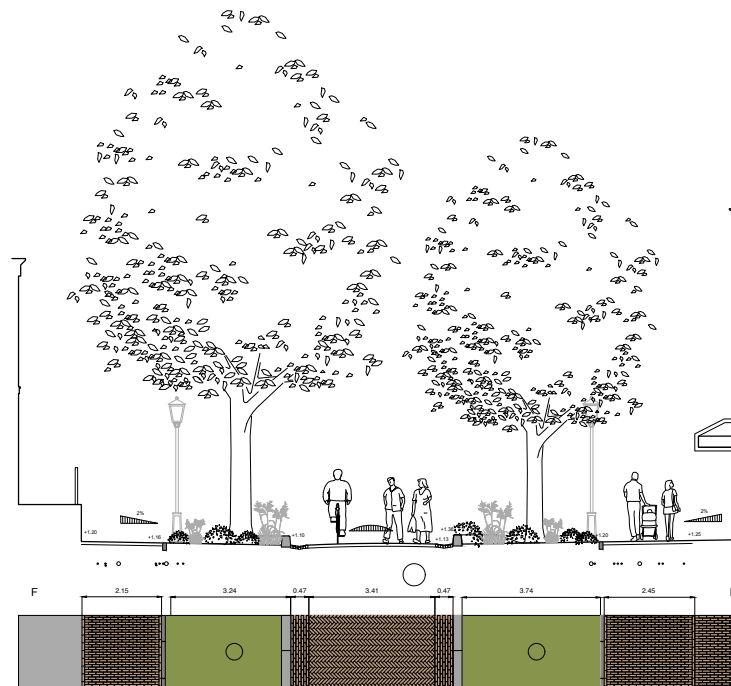
A3 schaal 1:50

A3 schaal 1:50

A3 schaal 1:50

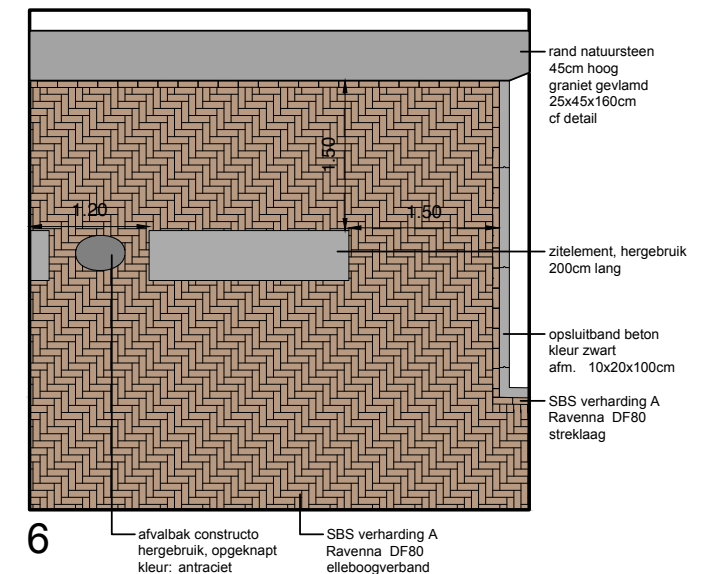
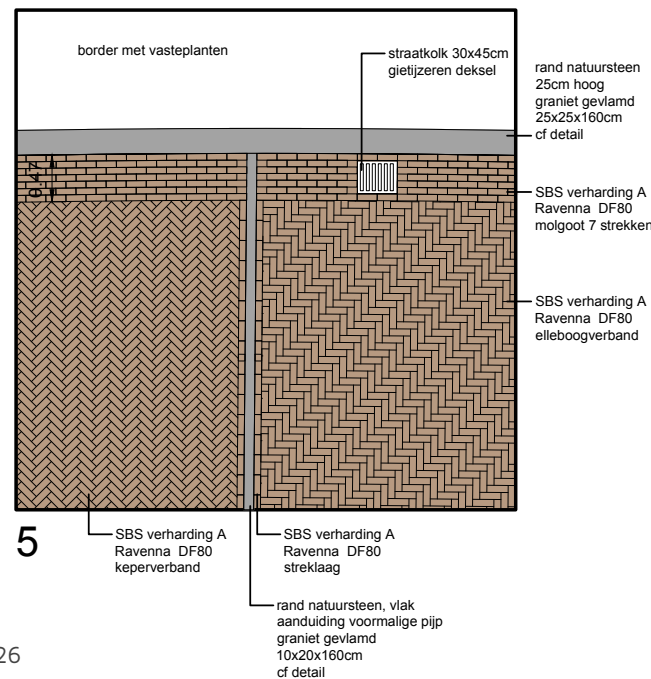
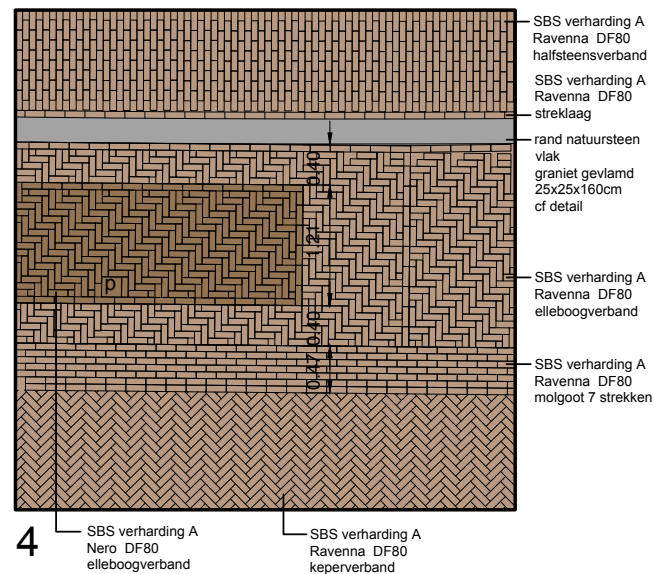
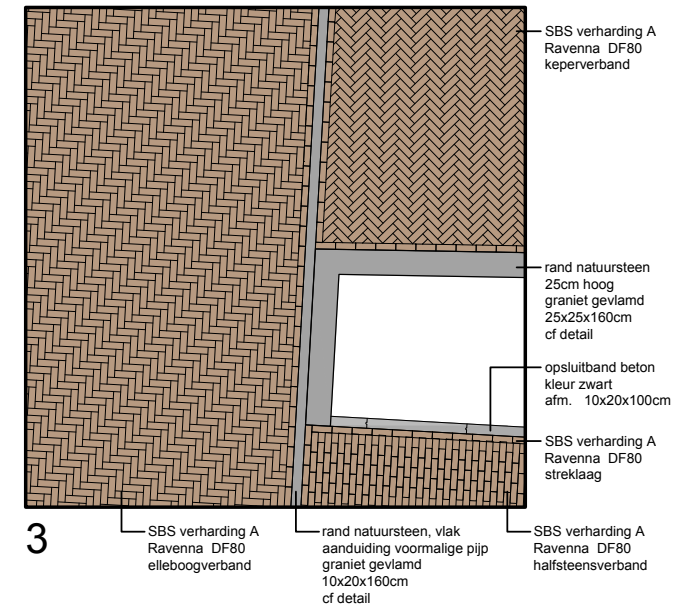
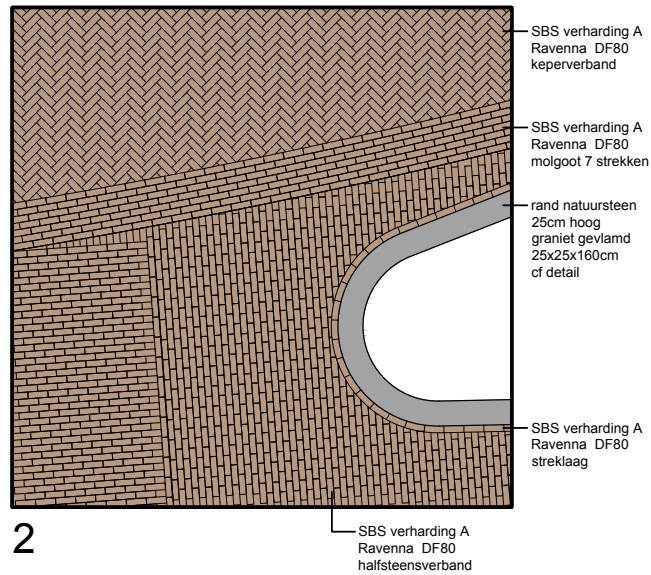
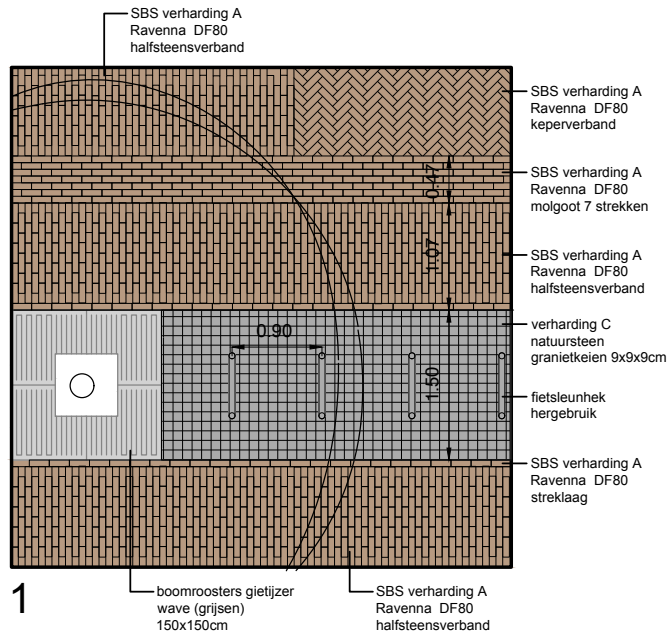

A3 schaal 1:50

Op twee plekken in het plein is een doorsnede getekend. Hierin is aangegeven hoe het hoogteverloop is, hoe de verharding afwatert en hoe de ruimtelijke indeling is.

details

verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Lichtaccent monument: Referentiebeeld
Lange Voorhout, Den Haag

Effect bladerdak bij terrasgebieden
Referentiebeeld Grote Markt, Groningen

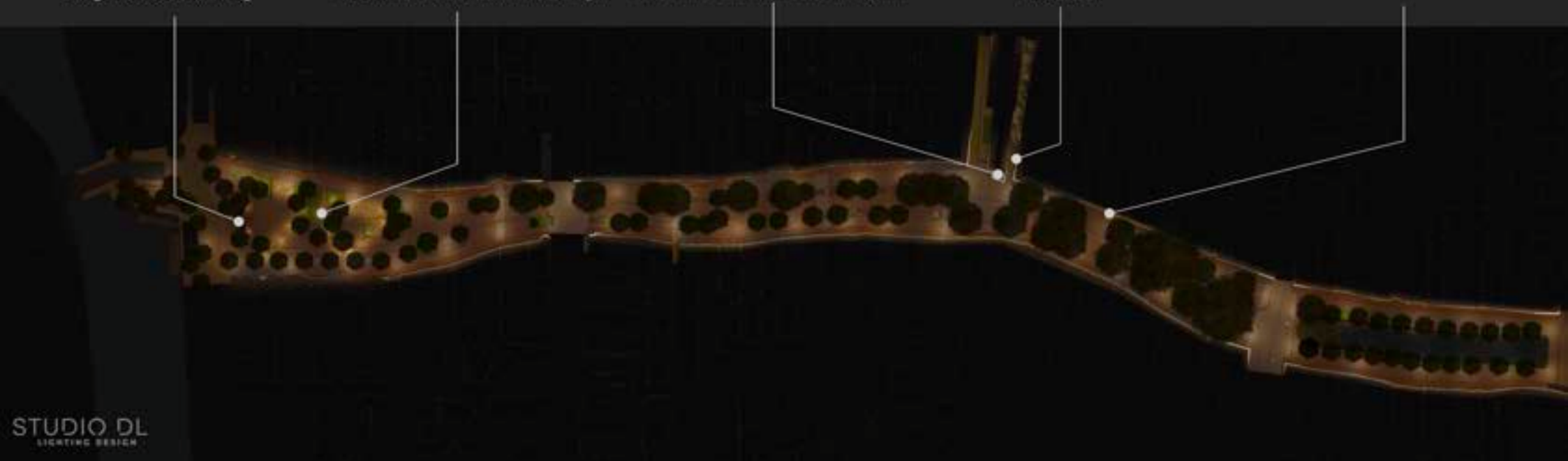
Raadhuisstoren als markant object:
Referentiebeeld Wijnhuistoren, Zutphen

Raadhuissteeg als uitnodigende
doorgang

Subtiële verlichting alle gevels:
Referentiebeeld Lange Voorhout, Den Haag

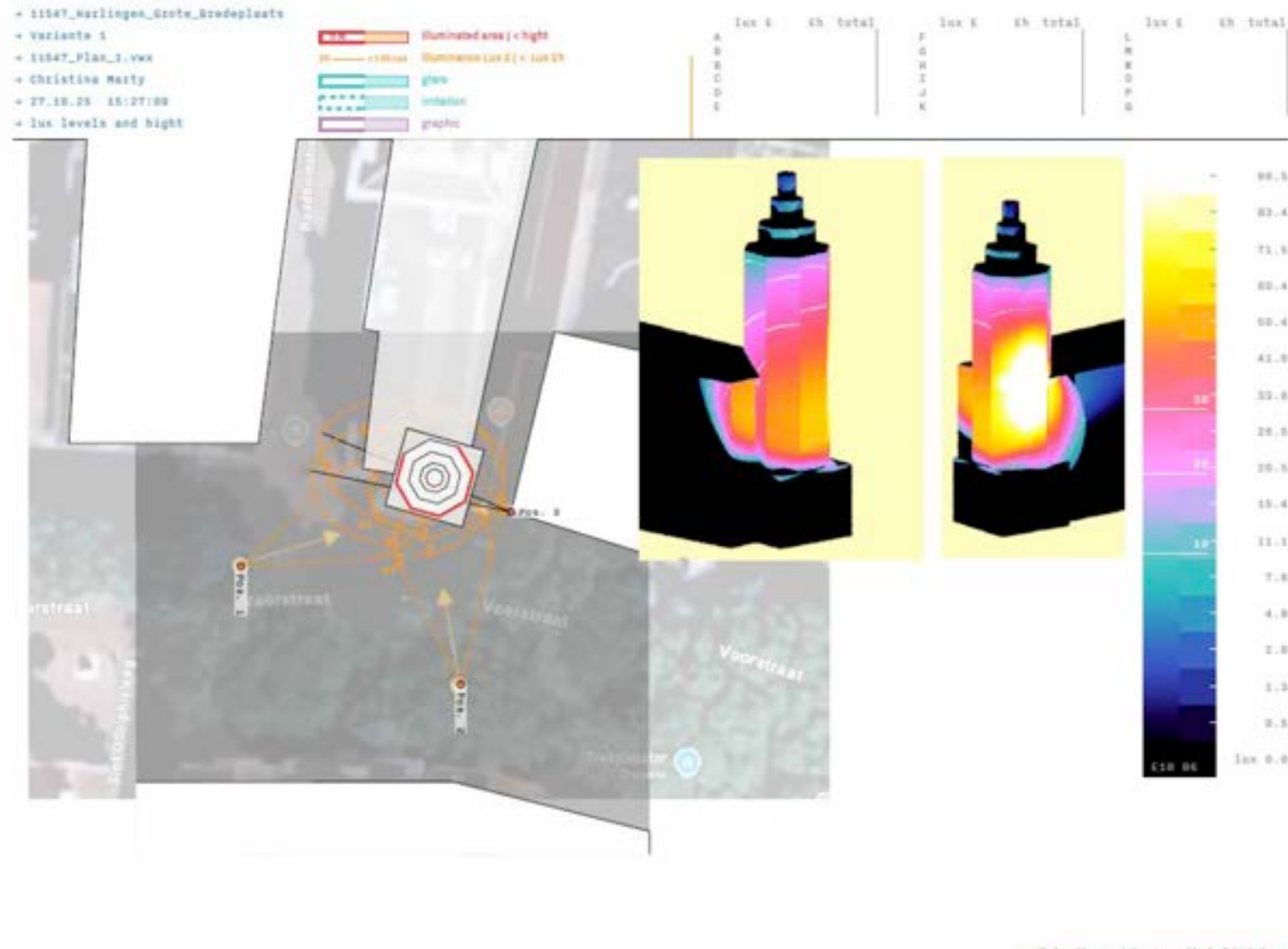
verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Kaadhuistoren

Aanlichting vanuit 3 punten:

- 2x lichtmasten (nieuw te plaatsen)
- 1x overstek Hema, raadhuissteeg

verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Armatuurspecificaties overspanning | Grote Bredeplaats en Voorstraat

Standard
standard body

Aantal: 17

CRI: 90+

Optics:

Accessoire: 3D print vis met vinnen en opening voor vis-projectie

Colour temperature: 2700K

Protection class: IP67 / IK10

Power: 8W

Lumenoutput: Capped to 20% of its max.

Dimming: DALI

Optie:

1. Beide kabels gemonteerd op 4,0m.
2. Twee verschillende hoogtes (speelser beeld vissen); 4,0m en 4,5m

verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Overspanningssysteem

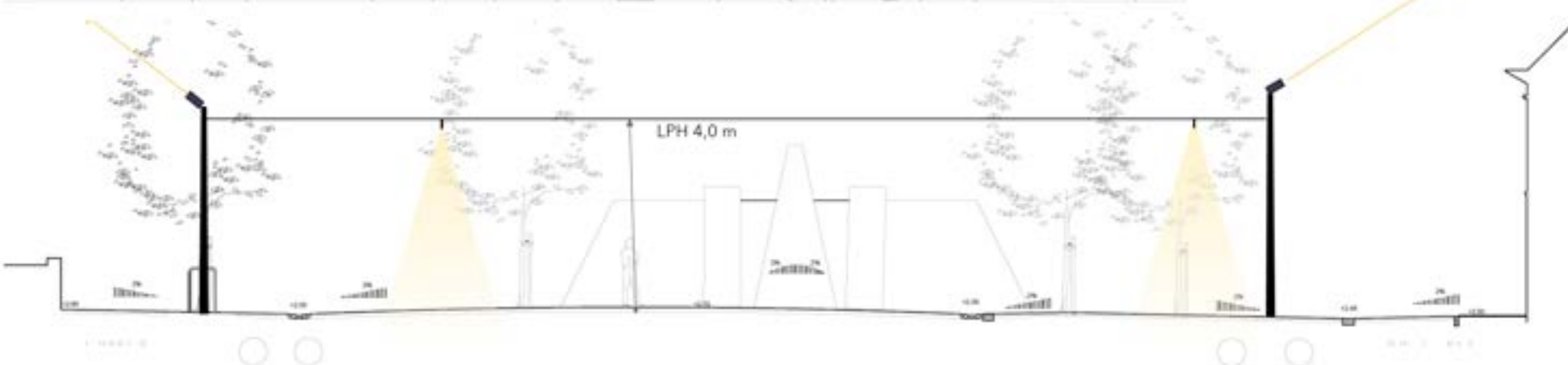
- Fundering noodzakelijk

Overspanningssysteem

- Fundering noodzakelijk

- Conische masten = 5m boven maaiveld
- Montagebeugels overspanningsarmaturen op 4,5m boven maaiveld bevestigen aan masten

verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Gevelaccenten

- Onder de rode lijn 0 lx
- Vanaf rode lijn natuurlijke fade-in naar **10 lx** aan de top
- Min. 10 lx te halen op 60% van vermogen, voor flexibiliteit

Referentie montage principe

PHOS 25 outdoor

Aantal: 2

Optics: Telephoto lens, 17°

Accessoire: Custom made Stencil

Colour temperature: 2700K

Protection class: IP64 / IK10

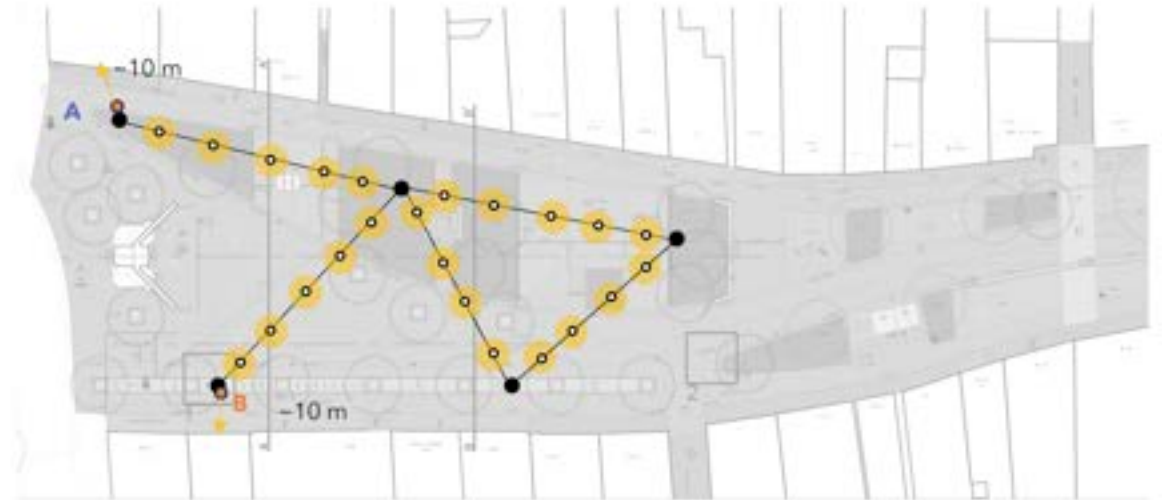
Power: 22 W

Lumenoutput: 1570 lm

Dimming: Dimbaar

- Onder de rode lijn 0 lx
- Vanaf rode lijn natuurlijke fade-in naar **10 lx** aan de top
- Min. 10 lx te halen op 60% van vermogen, voor flexibiliteit

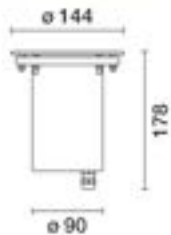
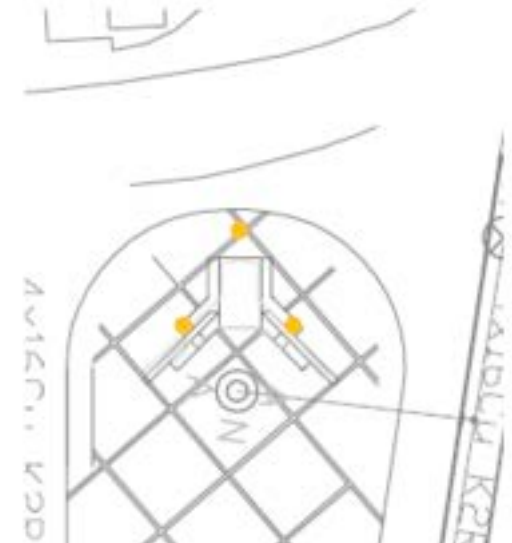
verlichtingsontwerp

hoofdpunten uit het plan

Tjerk Hiddes de Vries monument

Voor het Tjerk Hiddes de Vries-monument voegen we enkel licht toe waar dat **doelgericht** en passend is.

De bestaande E27-fitting wordt vervangen. Daarnaast plaatsen we een grondspot met kantelbare optiek, die gericht het gezicht van Tjerk Hiddes de Vries aanlicht. Door de geometrie van het monument, met twee schuine vlakken, strijkt het licht over de oppervlakken die geleidelijk **afnemen in intensiteit**.

verlichtingsontwerp

